U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. T. M.,** proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství,** se sídlem Těšnov 17, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) Dipl. Ing. J. C. M.,** zast. Mgr. Liborem Kaslem, advokátem Advokátní kanceláře KASL & PARTNER, se sídlem Palackého 740/1, Praha 1 a **2) K. C. M.,** zast. JUDr. Tomášem Nahodilem, advokátem se sídlem Slezská 36, Praha 2 - Vinohrady, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 28. 3. 2012, č. j. 35579/2012-MZE-13312, k námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudkyni Krajského soudu v Praze Mgr. Olze Stránské,

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Praze Mgr. Olga Stránská **není** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 A 52/2012.

O d ů v o d n ě n í :

Ministerstvo zemědělství, Pozemkový úřad Příbram vydalo dne 13. 2. 2012 pod č. j. 2695/92, R VI 5/2012 usnesení, kterým odmítlo žalobci nahlédnout do restitučního správního spisu specifikovaného ve výroku tohoto usnesení. Rozhodnutím Ministerstva zemědělství - Ústředního pozemkového úřadu, ze dne 28. 3. 2012, č. j. 35579/2012-MZE-13312, bylo zamítnuto odvolání žalobce a současně potvrzeno uvedené usnesení ze dne 13. 2. 2012, č. j. 2695/92, R VI 5/2012.

Proti oběma rozhodnutím podal žalobce žalobu, o níž nebylo dosud rozhodnuto.

Žalobce Ing. T. M. v písemném podání ze dne 26. 10. 2012, k poučení krajského soudu ze dne 15. 10. 2012 o možnosti namítnout případnou podjatost soudců, vznesl námitku podjatosti soudkyně Krajského soudu v Praze Mgr. Olgy Stránské.

Mgr. Stránská nemá u něho žádnou důvěru v tom smyslu, že soudní řízení vedené pod sp. zn. 46 A 52/2012 bude probíhat objektivně. Je tomu tak proto, že tato soudkyně v roce 2002 jako členka senátu krajského soudu v jiné věci (sp. zn. 44 Ca 146/2002 o vydání pozemků rodině C. M.) společně s dalšími kolegy potvrdila zjevně vadné rozhodnutí pozemkového úřadu. Pokud by tehdy rozhodovala zákonným způsobem, nemohla by rodina C. M. restituovat a zůstal by mu ve vlastnictví pozemek parc. č. 1437/22 v k. ú. Dobříš. Mgr. Stránská přitom nemá ani dostatek sebereflexe, aby chybu z roku 2002

uznala. Je přitom ostudou, že nemůže nahlédnout do správního spisu, kam může nahlížet 50 subjektů, a zjistit tak z něho podklady pro vedení dalších řízení za účelem nápravy jejího pochybení z roku 2002. Mgr. Stránská se podílela ať vědomě či nevědomě na restitučním podvodu a bylo by tragikomické, aby rozhodovala o tom, zda on získá nebo nezíská jako účastník řízení důkazy o uvedeném podvodu.

Mgr. Olga Stránská ve svém vyjádření k namítané podjatosti uvedla dne 12. 11. 2012, že se v projednávané věci necítí být podjatá a nemá žádný vztah ani k věci samé, ani k žalobci. Na restituční věc si již nepamatuje.

Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“

Podle ustanovení § 8 odst. 5 věty čtvrté s. ř. s. musí účastník řízení námitku podjatosti zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce dovozuje.

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nález Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno proto chápat jako postup výjimečný.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky

jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

Soudkyně Mgr. Olga Stránská, která má také rozhodovat o žalobě Ing. T. M. proti správním rozhodnutím ve svém vyjádření k námitce podjatosti uvedla, že se v projednávané věci necítí být podjatá, že nemá žádný vztah k věci samé, ani k žalobci a na restituční věc si již nepamatuje.

Nejvyšší správní soud má z uvedeného za to, že neexistují žádné pochybnosti o nepodjatosti uvedené soudkyně Krajského soudu v Praze při projednávání a rozhodování uvedené věci z důvodu jejího poměru k věci, účastníkům či jejich zástupcům.

I kdyby žalobce byl přesvědčen o opaku, jeho přesvědčení by ještě nebylo důvodem, pro který by bylo nutno považovat soudkyni Mgr. Olgu Stránskou za podjatou. Žalobce by měl nepochybně právo na svůj názor, ten by však nebyl podložen žádnou objektivní skutečností, z níž by se mohl dovozovat opak. Z tvrzení žalobce ani ze skutečností, jež lze shledat ze soudního spisu, nevyplývají byť jen náznaky toho, že by zde existoval vztah soudkyně Mgr. Olgy Stránské k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, jež by dosahoval takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti by tato soudkyně nemohla moci nebo nebyla schopna nezávisle a nestranně rozhodovat.

Z obsahu spisu rovněž nevyplývá, že by se soudkyně Mgr. Olga Stránská podílela na projednávání nebo rozhodování předmětné věci u příslušného správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Rozhodování věci v předchozím soudním řízení je třeba chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byl Ing. T. M. účastníkem a v němž se soudce podílel na rozhodování), nýbrž instančně (srov. č. 53/2004 Sb. NSS). Vyloučen by byl jen soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu (resp. Městského soudu v Praze) a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu. O takový případ zde vůbec nejde, a námitka v uvedeném směru také nebyla žalobcem vznesena.

Jak již bylo uvedeno, žalobce v námitce podjatosti jen tvrdí, že soudkyně Krajského soudu v Praze Mgr. Olga Stránská, jednající a rozhodující ve správním soudnictví, je podjatá v projednávané věci z důvodu jejího rozhodování v jiné věci z roku 2002, v níž žalobce poškodila.

Zákon v ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. ale stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodování soudce v jiných – souvisejících či nesouvisejících – věcech proto nemůže již ze zákona vést k vyloučení soudce, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný (§ 8 odst. 1 s. ř. s. *in fine*). Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost a účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Případné rozhodování uvedené soudkyně krajského soudu v jiných věcech žalobce tedy nemá žádnou právní relevanci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních

důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti. Námitka žalobce proto nemůže být opodstatněná již z uvedeného důvodu.

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti žalobce vůči soudkyni Krajského soudu v Praze Mgr. Olze Stránské rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu